

LUFTTRAFIKHÆNDELSE

Generelt

HCLJ sagsnummer: HCLJ510-2013-193
UTC dato: 29-03-2013
UTC tid: 11:37
Begivenhed: Major incident
Sted: 6 nm NE of VOR KAS
Klassifikation: B) Safety not assured

Notifikation

Luftfartsenheden i Havarikommissionen modtog meddelelse om hændelsen fra Kontrolcentralen, Kastrup Lufthavn, d. 30-03-2013 kl. 08:00 UTC.

Fly A

Registrering: TC-JRM
Flytype: AIRBUS A321
Flyveregler: IFR
Operationstype: Commercial Air Transport Revenue operations Passenger
Flyvefase: Take-off
Flykategori: Fixed wing Airplane
Sidste afgangssted: Denmark EKCH (CPH): København/Kastrup
Planlagt landingssted: Turkey LTBA (IST): Istanbul/Ataturk

Fly B

Registrering: OY-KFB
Flytype: BOMBARDIER CL600 2D24 900
Flyveregler: IFR
Operationstype: Commercial Air Transport Revenue operations Passenger
Flyvefase: Take-off
Flykategori: Fixed wing Airplane
Sidste afgangssted: Denmark EKCH (CPH): København/Kastrup
Planlagt landingssted: Lithuania EYPA (PLQ): Palanga intl

Tid tt:mm:ss	Situation – kort beskrivelse af instruktioner og manøvrer etc.	Separation	
		Δ Distance [nm]	Δ Højde [fod]
	Piloterne i fly A havde modtaget klarering til at følge Standard Instrument Departure (SID) SIMEG 7A, hvilket bl.a. indebærer at piloterne ved passage af 1000 fod under stigning uopfordret skulle kontakte Kastrup Departure (124.975 MHz). Se Bilag 1. Piloterne i fly B skulle indledningsvis følge samme SID som fly A. Fly B skulle starte umiddelbart efter fly A. Piloterne i både fly A og B var i radiokontakt med Kastrup Tower (119.350 MHz).		
11:34:35	Piloterne i fly A modtog starttilladelse på bane 04R fra flyvelederen i kontroltårnet.		
11:35:41	Piloterne i fly B modtog starttilladelse på bane 04R fra flyvelederen i kontroltårnet.		
11:36:43	Flyvelederen ved Kastrup Departure anmodede via intern forbindelse flyvelederen i kontroltårnet om at instruere piloterne i fly A om at dreje til højre til styrende kurs 140°.	2,1	1500
11:36:47	Piloterne i fly B kontaktede Kastrup Departure og fortalte at de passerede 1600 fod under stigning.	2,1	1300
11:36:48	Flyvelederen i kontroltårnet instruerede piloterne i fly A om at dreje til højre til styrende kurs 140° samt at kontakte Kastrup Departure på frekvens 124.975 MHz.	2,1	1300

Tid tt:mm:ss	Situation – kort beskrivelse af instruktioner og manøvrer etc.	Separation	
		Δ Distance [nm]	Δ Højde [fod]
11:37:04	Flyvelederen ved Kastrup Departure instruerede piloterne i fly B om at dreje til venstre til styrende kurs 360°.	2,1	1400
11:37:11	Piloterne i fly A kontaktede Kastrup Departure og rapporterede at de passerede 3500 fod under stigning.	2,1	1400
11:37:25	Første underskridelse af separationsminima radarpræsenteredes.	1,9	900
11:37:32	Mindste separation mellem fly A og B radarpræsenteredes. Herefter øgedes separationen. Se Bilag 2.	2,0	600

ATS-instruks

ATS-instruks 3 (uddrag):

2.2.1 I flyvehøjder mindre end FL 290 skal adskillelsesminimum være nominelt 1000 fod.

ATS-instruks 10 (uddrag):

6.2.1 Medmindre andet er anført i Lokal ATS-instruks, og under overholdelse af pkt. 6.1.1, skal det horisontale radaradskillelsesminima mellem primære radarblip, SSR-svar og radarpositionssymboler være mindst 5 NM.

14.8.1 Radaradskillelse kan anvendes mellem et startende luftfartøj og et foran startende luftfartøj, et landende luftfartøj eller anden radarkontrolleret trafik, forudsat at der er skabt rimelig sikkerhed for, at det startende luftfartøj vil være identificeret inden for 1 NM fra baneenden, og at den krævede adskillelse på dette tidspunkt er tilvejebragt.

14.8.2 Såfremt det er anført i Lokal ATS-instruks, kan det i punkt 6.2.1 anførte radaradskillelsesminimum, i flyvehøjder under FL 195 og under overholdelse af pkt. 6.1.1, reduceres til 3 NM i nærmere definerede områder, forudsat at de involverede luftfartøjer er under hastighedskontrol og af radarflyvelederen og/eller iht. lokale procedurer som anført i AIP er begrænset til max. 250 KTS IAS,

Havarikommissionens vurderinger

Fly A's afvigelse fra SID SIMEG 7A vurderes at have haft indflydelse på hændelsesforløbet.

Havarikommissionen vurderer ikke, at der forelå risiko for kollision.

Bilag 1

STANDARD DEPARTURE CHART - INSTRUMENT (SID) - ICAO			AD 2 – EKCH SID 04 R - 2 (P-RNAV) København/Kastrup
Designator	Route	After take-off	
		Climb to	Contact
ASTOS 3A (Propeller ACFT)	Track extended centreline to 1700FT - CH361 - ASTOS	FL 70 (or requested level if lower)	Remain on TWR FREQ until 1000 FT. At 1000 FT contact KASTRUP DEPARTURE 124.975 MHZ
KEMAX 4A (Jet ACFT)	Track extended centreline to 1700FT - CH361 - KEMAX	FL 70 (or requested level if lower)	Remain on TWR FREQ until 1000 FT. At 1000 FT contact KASTRUP DEPARTURE 124.975 MHZ
SIMEG 7A (Jet ACFT)	Track extended centreline to 1700FT - CH361 - CH362 - CH364 - DENEK - SIMEG	FL 70 (or requested level if lower)	Remain on TWR FREQ until 1000 FT. At 1000 FT contact KASTRUP DEPARTURE 124.975 MHZ
BALOX 4A (Propeller ACFT)	Track extended centreline to 1700FT - CH361 - CH362 - CH365 - GAVBA- BALOX	FL 70 (or requested level if lower)	Remain on TWR FREQ until 1000 FT. At 1000 FT contact KASTRUP DEPARTURE 124.975 MHZ
BETUD 1A (See Note 1 on availability)	Track extended centreline to 1700FT - CH361 - CH362 - CH366 - BISTA - BETUD	FL 70 (or requested level if lower)	Remain on TWR FREQ until 1000 FT. At 1000 FT contact KASTRUP DEPARTURE 124.975 MHZ
NEXEN 1A (Jet ACFT)	Track extended centreline to 1700FT - CH361 - CH362 - CH366 - BISTA - NEXEN	FL 70 (or requested level if lower)	Remain on TWR FREQ until 1000 FT. At 1000 FT contact KASTRUP DEPARTURE 124.975 MHZ
KOPEX 1A (Propeller ACFT)	Track extended centreline to 1700FT - CH361 - CH362 - CH363 - CH365 - MAXEL - KOPEX	FL 70 (or requested level if lower)	Remain on TWR FREQ until 1000 FT. At 1000 FT contact KASTRUP DEPARTURE 124.975 MHZ
LANGO 1A (Jet ACFT)	Track extended centreline to 1700FT - CH361 - CH362 - CH363 - TOBIS - LANGO	FL 70 (or requested level if lower)	Remain on TWR FREQ until 1000 FT. At 1000 FT contact KASTRUP DEPARTURE 124.975 MHZ
ODN 1A	Track extended centreline to 600FT or DME KAS 3.0 (CH360) whichever is later - left turn 009° MAG to 1700FT - CH368 - CH371 - DOBEL - ODN	FL 70 (or requested level if lower)	Remain on TWR FREQ until 1000 FT. At 1000 FT contact KASTRUP DEPARTURE 120.250 MHZ
MIKSI 1A (Jet ACFT) (See Note 2 on availability)	Track extended centreline to 600FT or DME KAS 3.0, (CH360) whichever is later - left turn 009° MAG to 1700FT - CH369 - SORGA - MIKSI	FL 70 (or requested level if lower)	Remain on TWR FREQ until 1000 FT. At 1000 FT contact KASTRUP DEPARTURE 120.250 MHZ
GOLGA 1A (Propeller CFT) (See Note 3 on availability)	Track extended centreline to 600FT or DME KAS 3.0, (CH360) whichever is later - left turn 009° MAG to 1700FT - CH370 - MIRGO - TISKA - GOLGA	FL 70 (or requested level if lower)	Remain on TWR FREQ until 1000 FT. At 1000 FT contact KASTRUP DEPARTURE 120.250 MHZ
VEDAR 2A	Track extended centreline to 600FT or DME KAS 3.0, (CH360) whichever is later - left turn 009° MAG to 1700FT - CH370 - NOVPO - VEDAR	FL 70 (or requested level if lower)	Remain on TWR FREQ until 1000 FT. At 1000 FT contact KASTRUP DEPARTURE 120.250 MHZ

